

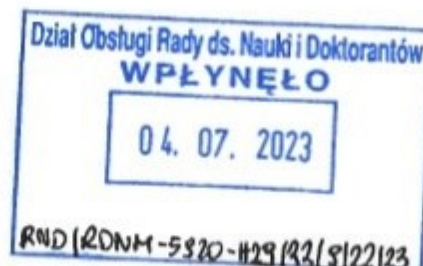

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

**KATEDRA I KLINIKA ORTODONCJI
I WAD ROZWOJOWYCH TWARZY**

60-812 Poznań ul. Bukowska, mail: klinikawrt@ump.edu.pl tel.: 061 854 7394

Recenzja

w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplina nauki medyczne dr n.med. Marii Mituś-Kenig adiunktowi w Zakładzie Periodontologii, Profilaktyki i Klinicznej Patologii Jamy Ustnej Instytutu Stomatologii Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum w Krakowie

Sylwetka naukowa dr n.med. Marii Mituś-Kenig

Dr n.med. Marii Mituś-Kenig jest absolwentką kierunku lekarsko-dentystycznego Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie z roku 2001. W 2006 roku uzyskała dyplom doktora nauk medycznych w dziedzinie medycyny na podstawie rozprawy doktorskiej: „Ocena skuteczności skojarzonego leczenia chorych na zaawansowanego raka dziąsła” nadany przez Radę Naukową Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. med. Bogdan Gliński. W 2009 roku uzyskała specjalizację z zakresu ortodoncji a w 2015 roku zdała egzamin European Board of Orthodontists. W latach 2014-2016 odbyła dwuletnie studia podyplomowe zakończone uzyskaniem dyplomu „Master in Lingual Orthodontics” na Uniwersytecie im. Fryderyka II w Neapolu (Włochy).

Podczas studiów uczestniczyła w pracach Studenckiego Koła Naukowego przy Katedrze i Zakładzie Ortodoncji Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum pod kierownictwem prof. dr hab. med. Marty Dyras. W tym czasie odbyła także dwa staże studenckie w Niemczech z zakresu chirurgii twarzowo-szczękowej oraz stomatologii zachowawczej z endodoncją i protetyką. W 2012 roku odbyła staż z techniki leczenia aparatami lingwalnymi pod

kierownictwem prof. dr Dirka Wiechmanna (Paryż – Francja). Od 2013 roku Habilitantka jest zatrudniona na stanowisku adiunkta w Zakładzie Periodontologii, Profilaktyki i Klinicznej Patologii Jamy Ustnej w Instytucie Stomatologii Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum w Krakowie.

Ocena osiągnięcia naukowego

Osiągnięciem naukowym dr n.med. Marii Mituś-Kenig, które odpowiada wymaganiom określonym w art. 219 ust1 pkt 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.) jest cykl powiązanych tematycznie trzech oryginalnych artykułów o tytule „Analiza wyników leczenia ortodontycznego oraz jakości życia związanej ze zdrowiem jamy ustnej w grupie pacjentów leczonych w przeszłości onkologicznie.” Wszystkie trzy prace składające się na osiągnięcie naukowe zostały opublikowane w latach 2020-2021 w czasopismach o zasięgu międzynarodowym. Są to współautorskie prace (4 autorów w każdej pracy) opublikowane w International Journal of Environmental Research and Public Health oraz European Journal of Orthodontics. Sumaryczny współczynnik oddziaływania IF tych publikacji wynosi IF: 9,911 a łączna liczba punktów MEiN 420. We wszystkich trzech pracach Habilitantka była pierwszym autorem. Do wniosku dołączone zostały oświadczenia współautorów dotyczące ich wkładu w przygotowanie poszczególnych publikacji. Wkład habilitantki w powstanie każdej z prac określony został na 75% i dotyczył on: opracowania hipotezy oraz metodologii badania naukowego, zebrania grupy badanej oraz grupy kontrolnej, przeprowadzenia badania, walidacji, przygotowania tekstu publikacji do druku, rycin, zebrania i analizy piśmiennictwa i nadzorowanie całego projektu naukowego. Tak więc Habilitantka odgrywała wiodącą rolę w powstawaniu analizowanych prac.

Publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego:

1. Mitus-Kenig M, Derwich M, Czochovska E, Pawlowska E. Quality of Life in Orthodontic Cancer Survivor Patients-A Prospective Case-Control Study. Int J Environ Res Public Health. 2020;17(16):5824.

Impact Factor: 3.390 Punktacja MEiN: 140.000

2. Mitus-Kenig M, Derwich M, Czochorowska E, Pawlowska E. Comparison of Oral Health Impact Profile (OHIP-14) Values in Cancer Survivor Patients Treated Orthodontically with Either Rapid or Standard Duration Protocols of Treatment-A Prospective Case-Control Study. *Int J Environ Res Public Health*. 2020;17(23):9068.

Impact Factor: 3.390 Punktacja MEiN: 140.000

3. Mitus-Kenig M, Derwich M, Czochorowska E, Pawlowska E. Cancer survivors present significantly lower long-term stability of orthodontic treatment: a prospective case-control study. *Eur J Orthod*. 2021;43(6):631-638.

Impact Factor: 3.131 Punktacja MEiN: 140.000

Tematyka prac składających się na osiągnięcie naukowe jest związana z różnymi aspektami leczenia ortodontycznego pacjentów, którzy we wcześniejszym okresie życia przeszli leczenie onkologiczne. Habilitantka podkreśla, że corocznie w krajach Unii Europejskiej nowotwory złośliwe rozpoznaje się u ponad 15 000 dzieci i młodzieży. W każdym roku około 3000 dzieci umiera z tej przyczyny. Stanowi to drugą po wypadkach, urazach i zatruciach – ale pierwszą chorobową – przyczynę zgonów dzieci i młodzieży w wieku 1–19 lat. Dzięki postępowi terapeutycznemu wzrasta skuteczność leczenia onkologicznego dzieci, które w trakcie dalszego rozwoju osobniczego potrzebować mogą wdrożenia terapii ortodontycznej. Leczenie onkologiczne u dzieci i młodzieży, które obejmuje chemioterapię, chirurgię i/lub radioterapię może wywierać wpływ na rozwój części twarzowej czaszki, rozwój zębów oraz tkanki miękkie, a tym samym zwiększać może ryzyko powstawania wad zgryzu.

W pierwszej publikacji *Quality of Life in Orthodontic Cancer Survivor Patients-A Prospective Case-Control Study* poddano ocenie wyniki leczenia ortodontycznego dwóch grup pacjentów na podstawie analizy: klas Angle'a na zębach trzonowych, relacji na kłach, analizie triad zębów bocznych, symetrii łuków zębowych, relacji zębów siecznych poprzez ocenę nagryzu poziomego i pionowego, pozycję zębów w obrębie łuków zębowych oraz ocenę estetyki twarzy i uśmiechu. Analizie poddano również częstość występowania powikłań w trakcie i po leczeniu oraz jakość życia związaną ze zdrowiem jamy ustnej. Wyniki analizowano w dwóch grupach. Grupę badaną stanowiło 40 pacjentów z przeszłością onkologiczną (26 kobiet, 14 mężczyzn). Grupę kontrolną stanowiły 40 zdrowe osoby dobrane co do wieku (± 4 lata), płci oraz rodzaju wady zgryzu. Średni czas leczenia w grupie pacjentów z przeszłością onkologiczną był istotnie krótszy w porównaniu do grupy kontrolnej. Nie stwierdzono istotnych różnic w wynikach leczenia ortodontycznego uzyskanych w obu grupach, ocenianych

za pomocą analizy modeli diagnostycznych, analizy cefalometrycznej oraz dokumentacji fotograficznej. W grupie pacjentów z przeszłością onkologiczną częściej występowało zapalenie błony śluzowej jamy ustnej a u trzech pacjentów stwierdzono resorpcję korzeni. Ponadto, w grupie badanej konieczne było wykonywanie obrazowych badań kontrolnych wykorzystując rezonans magnetyczny, w tym celu u większości pacjentów leczenie ortodontyczne przeprowadzono przy użyciu estetycznych zamków, które nie stanowiły przeszkody w badaniu. Wykazano także, że leczenie ortodontyczne miało statystycznie istotny wpływ na jakość życia związaną ze zdrowiem jamy ustnej w obu grupach, a szczególnie w grupie mężczyzn z przeszłością onkologiczną.

W drugiej publikacji *Comparison of Oral Health Impact Profile (OHIP-14) Values in Cancer Survivor Patients Treated Orthodontically with Either Rapid or Standard Duration Protocols of Treatment-A Prospective Case-Control Study* przeprowadzono analizę porównawczą jakości życia związanej ze zdrowiem jamy ustnej pomiędzy osobami, które były leczone onkologicznie, a wymagały szybszego leczenia ortodontycznego (do 12 miesięcy), a grupą kontrolną, którą stanowiły osoby z przeszłością onkologiczną leczone w dłuższym czasie. Oceniano wyniki leczenia ortodontycznego, częstość występowania powikłań w trakcie i po leczeniu, oraz jakość życia za pomocą skali OHIP-14 przed, w trakcie oraz po leczeniu. Wyniki leczenia ortodontycznego uzyskane w obu grupach były podobne pomimo występującej różnicy czasu leczenia. Średni czas leczenia w grupie badanej wyniósł 11,3 miesiąca, a w grupie kontrolnej 19,3. Średni czas obserwacji wyniósł 24 miesiące. Nie stwierdzono różnic w ilości powikłań pomiędzy grupami. Czas leczenia nie wpłynął na ocenę jakości życia związanej z jamą ustną. Obie grupy wykazały istotną statystycznie poprawę oceny jakości życia po leczeniu w porównaniu z wartościami uzyskanymi przed jego rozpoczęciem. Leczenie ortodontyczne miało również statystycznie istotny wpływ na jakość życia związaną ze zdrowiem jamy ustnej w obu grupach. Średni wynik całkowity OHIP-14 był istotnie wyższy w obu grupach po 2 tygodniach i 3 miesiącach od początku leczenia. Z kolei po leczeniu średni wynik całkowity OHIP-14 był statystycznie istotnie niższy w porównaniu z wynikami przed leczeniem. Pozwoliło to Habilitantce na wyciągnięcie wniosku, że szybsze leczenie ortodontyczne może być przeprowadzone z powodzeniem u pacjentów z przeszłością onkologiczną bez negatywnego wpływu na jakość życia związaną ze stanem zdrowia jamy ustnej lub na ogólny wynik leczenia co ma duże znaczenie praktyczne dla lekarzy podejmujących się leczenia ortodontycznego pacjentów z tych grup.

W trzeciej publikacji *Cancer survivors present significantly lower long-term stability of orthodontic treatment: a prospective case-control study* Habilitantka podjęła się porównania stabilności leczenia ortodontycznego w grupie pacjentów, którzy przebyli chemioterapię z grupą kontrolną pacjentów zdrowych. Wszystkie te osoby były leczone lekami cytostatycznymi w okresie kształtowania się zębów stałych. Przed rozpoczęciem leczenia, po leczeniu oraz w trakcie wizyty kontrolnej po upływie 3 lat oceniano Wskaźnik Oceny Porównawczej (PAR), wskaźnik ICON (Index of Complexity, Outcome and Need). Dokonano także analizy satysfakcji z leczenia ortodontycznego, która została oceniona przy użyciu zwalidowanego 18-punktowego kwestionariusza zawierającego 7 pytań dotyczących estetyki twarzy i zębów, 6 pytań dotyczących czynności jamy ustnej oraz 5 pytań dotyczących psychospołecznych korzyści leczenia ortodontycznego. Badania wykazały, że wyniki przeprowadzonego leczenia ortodontycznego u osób po wcześniejszym leczeniu onkologicznym w dzieciństwie, nie różnią się istotnie od wyników leczenia u osób zdrowych. Wykazano natomiast znaczne pogorszenie stabilności leczenia podczas wizyt kontrolnych.

Przedstawiony do oceny cykl publikacji składających się na osiągnięcie naukowe jest spójny tematycznie i posiada duże znaczenie poznawcze, gdyż prace opublikowane zostały w czasopiśmie o wysokim czynniku oddziaływania IF. Osiągnięcie stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauki medycznej. W dotychczasowym piśmiennictwie brakowało badań porównujących wyniki leczenia ortodontycznego pacjentów, którzy byli leczeni w przeszłości z powodu nowotworu oraz osób zdrowych. Przeprowadzone badania i ich wyniki mają także istotne znaczenie praktyczne, dostarczają nowych ważnych informacji związanych z procesem leczenia ortodontycznego pacjentów onkologicznych.

Ocena pozostałych osiągnięć naukowo- badawczych, dydaktycznych, organizacyjnych i zawodowych

Według analizy bibliometrycznej publikacji dr n.med. Marii Mituś-Kenig opracowanej przez Bibliotekę Uczelnianą Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego dnia 7 listopada 2022 roku dorobek naukowy poza osiągnięciem naukowym obejmuje: 13 oryginalnych pełnotekstowych publikacji (8 posiadających IF), 3 opisy przypadków, 7 prac poglądowych (3 posiadające IF). W większości prac Habilitantka jest pierwszym lub drugim autorem. Sumaryczna wartość wskaźnika oddziaływania wg bazy Web of Science zgodnie z rokiem opublikowania wynosi 48,828, sumaryczna wartość MeiN 1449, w tym IF: 9,911 pkt. MEiN: 420 punktów cyklu prac zgłoszonych jako dorobek habilitacyjny. Uzupełnieniem dorobku

publikacyjnego jest czynny udział habilitantki w krajowych konferencjach naukowych i zjazdach międzynarodowych, z których opublikowała 4 streszczenia zjazdowe.

Habilitantka prowadziła badania oparte o współpracę z prof. dr hab. med. Bogdanem Glińskim, Kierownikiem Kliniki Nowotworów Głowy i Szyi Centrum Onkologii Instytutu Onkologii w Krakowie. W wyniku tej współpracy ukazały się trzy publikacje dotyczące radioterapii oraz uzyskała dyplom doktora nauk medycznych w dziedzinie medycyny na podstawie rozprawy doktorskiej: "Ocena skuteczności skojarzonego leczenia chorych na zaawansowanego raka dziąsła" nadany przez Radę Naukową Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie.

Habilitantka zaangażowana była także we współpracę z Uniwersytetem Medycznym w Łodzi (prof. dr hab. med. Elżbietą Pawłowską i dr med. Marcinem Derwichem) oraz Uniwersytetem Medycznym w Warszawie (prof. dr hab. med. Ewą Czochorowską). Dzięki tej współpracy powstał cykl publikacji dotyczący leczenia pacjentów onkologicznych co stanowi przedmiot obecnego cyklu habilitacyjnego oraz 7 publikacji dotyczących tematyki chorób stawów skroniowo-żuchwowych, w zakresie ich nowoczesnej diagnostyki, analizy możliwości leczenia zachowawczego i stosowania minimalnie inwazyjnych procedur chirurgicznych.

Współpraca Habilitantki ze Szczecińskim Uniwersytetem Medycznym zaowocowała 4 publikacjami, oceniającymi wiek kostny pacjentów na podstawie analizy zdjęć cefalometrycznych.

Ponadto Habilitantka nawiązała współpracę z Prof. Sabine Ruf, Kierownikiem Katedry Ortodoncji Uniwersytetu w Giessen (Niemcy), a wyniki badań przedstawiła w formie plakatu w 2022 roku na Europejskim Zjeździe Ortodontycznym.

Habilitantka pełniła funkcję promotora pomocniczego w 3 zakończonych przewodach doktorskich:

- Rozprawa doktorska Marcina Derwicha prowadzona w Łódzkim Uniwersytecie Medycznym w 2021 roku pt.: „Ocena morfologii stawów skroniowo-żuchwowych oraz zmian zwyrodnieniowych w stawach skroniowo-żuchwowych w badaniu tomografii komputerowej wiązki stożkowej (CBCT) u pacjentów przed leczeniem ortodontycznym.”

Promotor: prof. dr hab. n. med. Elżbieta Pawłowska

Promotor pomocniczy: dr n. med. Maria Mituś-Kenig

- Rozprawa doktorska Agaty Marcinkowskiej-Mituś prowadzona w Łódzkim Uniwersytecie Medycznym w 2015 roku pt.: „Rola relacji pierwszych zębów trzonowych stałych w rozpoznaniu szkieletowego charakteru wad klasy II.”

Promotor: prof. dr hab. n. med. Elżbieta Pawłowska

Promotor pomocniczy: dr n. med. Maria Mituś-Kenig

- Rozprawa doktorska Anny Miki pt.: „Stan uzębienia dzieci w wieku przedszkolnym i ocena stomatologicznej świadomości zdrowotnej rodziców w województwie małopolskim“.

Promotor: prof. dr hab. n. med. Jadwiga Jośko - Ochojska

Promotor pomocniczy: dr n. med. Maria Mituś - Kenig

Na uwagę zasługuje opracowany i opatentowany przez Habilitantkę aparat ortodontyczny do poszerzania górnego łuku zębowego i równoczesnej dystalizacji zębów trzonowych górnych. Numer prawa wyłączzonego patent 218994. Data udzielenia prawa 16.04.2014.

Habilitantka prowadzi zajęcia dydaktyczne ze studentami 4 roku kierunku lekarsko-dentystycznego Wydziału-Lekarskiego UJCM, była członkiem zespołu redakcyjnego czasopisma Medycyna Praktyczna – Stomatologia, organizuje i prowadzi szkolenia dla lekarzy dentystów w ramach szkolenia podyplomowego oraz pełniła funkcje członka komitetu organizacyjnego i naukowego kongresu Polskiego Towarzystwa Ortodontycznego.

Wniosek końcowy

Przedstawiony do oceny cykl publikacji składających się na osiągnięcie naukowe dr n.med. Marii Mituś-Kenig jest spójny tematycznie i posiada duże znaczenie poznawcze, gdyż prace opublikowane zostały w czasopismach o wysokim czynniku oddziaływania IF. Osiągnięcie naukowe dr n.med. Marii Mituś-Kenig odpowiada wymaganiom określonym w art. 219 ust1 pkt 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.) Osiągnięcie stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauki medyczne. Przeprowadzone badania i ich wyniki mają także istotne

znaczenie praktyczne, dostarczając nowych ważnych informacji związanych z procesem leczenia ortodontycznego pacjentów onkologicznych.

W związku z powyższym zwracam się o dopuszczenie dr n.med. Marii Mituś-Kenig do dalszych etapów postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplina nauki medyczne.

Poznań, dnia 1 lipca 2023 r.

dr hab. n. med. Barbara Biedziak